

Biuletyn Prawa Karnego nr 1/05

10 czerwca 2005 - 28 czerwca 2005 r.

Biuletyn Prawa Karnego jest opracowywany przez Zespół Prawa Karnego, Wojskowego i Europejskiego Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego oraz asystentów Izby Karnej Sądu Najwyższego. Jego celem jest dostarczenie bieżącej informacji z zakresu szeroko rozumianego prawa karnego. Biuletyn dzieli się na następujące działy:

1. Orzecznictwo Izby Karnej i Wojskowej SN

W tym dziale prezentowane jest bieżące orzecznictwo obu izb Sądu Najwyższego z okresu bezpośrednio poprzedzającego ukazanie się kolejnego numeru biuletynu. Założeniem tego działu jest omówienie wszystkich orzeczeń w sprawach karnych wydawanych przez Sąd Najwyższy, w których dołączono pisemne uzasadnienie. Dział ten zawierać będzie także informacje o pytaniach prawnych, jakie wpłynęły do Sądu Najwyższego oraz przedstawiać omówienie bieżących wokand.

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego

W dziale tym zamieszczone będą bieżące informacje o sprawach rozpoznawanych w Trybunale Konstytucyjnym związanych z prawem karnym, jak również o wydanych przez Trybunał Konstytucyjnych orzeczeniach.

3. Legislacja

Dział ten poświęcony jest informacji o uchwalonych i wchodzących w życie aktach normatywnych z zakresu prawa karnego, a także o pracach legislacyjnych rządu i parlamentu. Prezentowane będą zarówno projekty aktów normatywnych jak i informacje umożliwiające zapoznanie się z przebiegiem dyskusji wokół tych projektów. W dziale tym przedstawiane będą opinie sporządzane przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego a także projekty przygotowywane przez to gremium

4. Analizy

W dziale Analiz publikowane będą opracowania i analizy z zakresu stosowania prawa karnego przygotowywane przez Biuro Studiów i Analiz SN oraz asystentów Izby Karnej SN

5. Informacja Międzynarodowa

W dziale Informacji Międzynarodowej zamieszczane będą aktualne informacje dotyczące działalności legislacyjnej i orzeczniczej organów i trybunałów międzynarodowych, a także informacje o obowiązujących aktach prawa międzynarodowego odnoszących się do prawa karnego. W tej części Biuletynu prezentowane będą także bieżące informacje o działaniach podejmowanych w ramach Unii Europejskiej mających związek z prawem karnym.

Docelowo większość informacji przedstawianych w Biuletynie gromadzona będzie i udostępniana za pośrednictwem strony www Sądu Najwyższego. Kolejne numery Biuletynu, ukazujące się w cyklu tygodniowym, również umieszczone będą na tej stronie.

Zespół przygotowujący Biuletyn będzie bardzo wdzięczny za wszelkie uwagi, które pomogą udoskonalić formę przekazywanych informacji.

Włodzimierz Wróbel
Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego
bsakww@sn.pl

1. Orzecznictwo Sądu Najwyższego - Izba Karna i Wojskowa

1.1. Uchwały i postanowienia (KZP)

1.2. Orzeczenia w sprawach kasacyjnych

1. Postanowienie SN z dnia 16 czerwca 2005 r., sygn. II KK 476/04

1.1. art. 535 § 2 k.p.k.

1.2. Kasacja oczywista bezzasadność;

1.3.

1.4.

1.5. **Omówienie:** SN uznał kasację za oczywiście bezzasadną i oddalił ją. W uzasadnieniu podkreślił, że nie podjęto próby wykazania, iż nadmiernie długie postępowanie sądowe, mogło mieć wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia przez Sądy obu instancji. Również zarzut *rażącego naruszenia art. 5 k.p.k., art. 6 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 457 k.p.k. przez powierzchowne rozważenie zarzutów apelacji dotyczących niesłusznego uznania winy oskarżonego oraz lakoniczne i stereotypowe ustosunkowanie się do zarzutów, co miało wpływ na treść wyroku* zdaniem Sądu był bezzasadny.

2. Postanowienie SN z dnia 16 czerwca 2005 r., sygn. II KK 434/04

2.1. art. 535 § 2, art. 457 § 3, art. 392 § 2 k.p.k.

2.2. Kasacja oczywiście bezzasadna; Uzasadnienie orzeczenia; Przewód sądowy;

2.3.

2.4.

2.5. **Omówienie:** SN uznał obie kasacje za oczywiście bezzasadne i oddalił je. Sąd nie podzielił stanowiska obrońców, że uzasadnienie Sądu odwoławczego nie spełnia ustawowych wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. Podkreślił, że Sąd I instancji nie naruszył przepisu art. 392 § 2 k.p.k. odstępując od przesłuchania na rozprawie pokrzywdzonej, bowiem na odczytanie jej zeznań wyrazili zgodę zarówno obrońcy, jak i sami oskarżeni, którzy nie kwestionowali podanych przez nią istotnych okoliczności sprawy. Również stan zdrowia pokrzywdzonej uniemożliwiał przesłuchanie jej, nawet w miejscu zamieszkania. *Skoro dojść należało do wniosku, że Sądy obu instancji, procedując nie dopuściły się naruszenia przepisów postępowania i prawidłowo ustaliły istotne w sprawie okoliczności, na podstawie poprawnie ocenionych dowodów, które to ustalenia prowadziły do uznania, że obaj sprawcy swoim zachowaniem wypełnili znamiona przestępstw określonych w art. 280 § 2 k.k. i w art. 148 § 2 pkt 2 k.k., ten ostatni w formie usiłowania, to rozważenie zarzutów kasacji naruszenia prawa materialnego jest bezprzedmiotowe, jako odniesione do innych, jedynie preferowanych przez obronę, ustaleń faktycznych.*

3. Postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2005 r., sygn. II KK 55/04

3.1. art. 258, art. 60 § 4 k.k.; art. 170, art. 366 § 1, art. 452 § 2, art. 424 § 2 k.p.k.

3.2. Przestępstwa pko porządkowi publicznemu – inne; Kara - nadzwyczajnie złagodzenie; Dowody; Rozprawa główna; Apelacja; Uzupełnienie przewodu sądowego; Uzasadnienie orzeczenia;

3.3.

3.4.

3.5. **Omówienie:** SN oddalił obie kasacje. *Zarzut obrazy art. 258 k.k., przez zastosowanie go także do przestępstw skarbowych, mimo że te działania oskarżonego zakończyły się przed 17 października 1999 r.,*

kiedy to wszedł w życie Kodeks karny skarbowy, który dopiero swymi przepisami wprowadzającymi zmienił treść owego przepisu Kodeksu karnego, wcześniej operującego jedynie pojęciem przestępstwa, a nie także przestępstwa skarbowego okazał się bezzasadny. Sąd powołał się na uchwałę Pełnego Składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2005 r. (I KZP 7/05) w której przyjął, że Pojęcie „przestępstwa” występujące w art.258 § 1 Kodeksu karnego, w brzmieniu obowiązującym, przed dniem 17 października 1999 r., obejmowało także przestępstwa skarbowe, podkreślając nadto iż uchwała ta ma moc zasady prawnej i wiąże Sąd nie tylko w tej sprawie (zgodnie z art. 61 § 6 ustawy o Sądzie Najwyższym). Zdaniem Sądu za nietrafny należało również uznać zarzut rażącej obrazę prawa procesowego w postępowaniu odwoławczym mającej istotny wpływ na treść wyroku, skoro ani sam oskarżony, ani jego obrońcy, nie składali wniosku o przesłuchanie go w instancji odwoławczej, nie można mówić, że nieprzesłuchanie go przez sąd odwoławczy jest równoznaczne z obrazą art. 170 k.p.k. (...) Nie można także dopatrzeć się w tej sprawie i w przedstawionym procedowaniu sądu odwoławczego, zarzucanej w kasacji, obrazę zasady obiektywizmu, naruszenia art. 366 § 1 k.p.k. ani też sprzeczności między treścią wyroku a uzasadnieniem. Sąd podkreślił nadto, że nie może być mowy o obrazie art. 424 § 2 k.p.k., gdyż przepis ten odnosi się do wyroku Sądu I instancji, a nie II-giej. Również zarzut obrazę art. 60 § 4 k.k. okazał się niezasadny, bowiem prokurator na rozprawie odwoławczej wyraźnie stwierdził, że nie będzie wnosił o nadzwyczajne złagodzenie kary, a obrona na takie oświadczenie nie zareagowała.

4. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. V KZ 53/04

4.1. art. 439 § 1, art. 542 § 3 k.p.k.;

4.2. Wznowienie postępowania – ogólnie;

4.3.

4.4. **Omówienie:** Wznowienie postępowania na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w związku z ujawnieniem żadnego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić tylko z urzędu, nie zaś na wniosek strony.

5. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. sygn. V KZ 22/05

5.1. art. 530 § 3, art. 526 § 1 k.p.k.;

5.2. adwokat; kasacja – badanie wstępne;

5.3.

5.4.

5.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy wskazał że zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia kasacji musi być, zgodnie z art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 526 § 1 k.p.k. sporządzone przez adwokata

6. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. sygn. V KZ 18/05

6.1. art. 530 § 3, art. 526 § 1 k.p.k.;

6.2. adwokat; kasacja – badanie wstępne;

6.3.

6.4.

6.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy wskazał w orzeczeniu, że wprowadzony w przepisach kodeksu postępowania karnego tzw. przymus adwokacki, tzn. obowiązek wykonania przez adwokata czynności polegających na analizie akt sprawy i dokonaniu oceny czy istnieją przesłanki do zaskarżenia kasacją prawomocnego wyroku, wynika z faktu, że tylko osoba mająca w tym zakresie wiadomości fachowe może stwierdzić czy istnieją podstawy prawne do wniesienia kasacji i spełnić wymogi prawne obowiązujące przy redagowaniu skargi kasacyjnej.

7. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. sygn. V KZ 20/05

7.1. art. 120 § 1, art. 439 § 1 pkt 1, art. 526 § 2 k.p.k.;

7.2. kasacja – badanie wstępne;

7.3.

7.4.

7.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy orzekł, że sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia zaskarżonego kasacją, nie tylko nie może rozpoznawać kasacji, ale także nie może orzekać w kwestii jej dopuszczalności. Nadto wskazał, że decyzję o odmowie przyjęcia kasacji lub zażalenia na odmowę przyjęcia kasacji sąd dokonujący wstępnej kontroli dopuszczalności kasacji może podjąć dopiero po wezwaniu strony, która kasację lub zażalenie złożyła osobiście, do uzupełnienia braków pisma (na podstawie art. 120 k.p.k.)

8. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. sygn. V KZ 24/05

8.1. art. 439 §1 pkt 2, art. 523 §2, art. 523 § 4 pkt 1, art. 530 § 3

8.2. Kasacja – badanie wstępne;

8.3.

8.4.

8.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy uznał, że kasacji wniesionej z powodu uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k. nie dotyczą ograniczenia posiedzenia w art. 523 § 2 k.p.k.

9. Wyrok z dnia 10 maja 2005 r. III KK 270/04

9.1. art. 177 § 2, art. 178 § 1 kk;

9.2. Wyrok; Przeprowadzenia pko bezpieczeństwu w komunikacji - inne; Biegli;

9.3.

9.4.

9.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy uchylając zaskarżony wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego uznał, że sprzeczne opinie wydane przez biegłych w sprawie zobowiązywały sąd do wyjaśnienia rozbieżności pomiędzy nimi. Biegły, który jako pierwszy sporządzał opinię przyjął, że kierowca samochodu jechał z prędkością niedozwoloną i „niebezpieczną w tych warunkach atmosferycznych i z powodu znajdowania się w stanie nietrzeźwości z nienależytą starannością obserwował drogę i dlatego zbyt późno dostrzegł pieszych na jezdni i zbyt późno wykonał manewr hamowania, co doprowadziło do potrącenia pieszych”. Biegły ten uznał, że nie sposób stwierdzić z jaką prędkością jechał samochód oskarżonego. Jak podnosi Sąd Najwyższy biegły ten przyjął, że „prędkość bezpieczna w warunkach nocnych to taka, która pozwala zatrzymać pojazd przed przeszkodą, którą dostrzec można w światłach mijania, nawet jeśli kierujący pojazdem, przestrzegając przepisów ruchu drogowego nie miał obowiązku liczyć się z jej pojawieniem” i jest to pogląd błędny oraz godzi w poglądy prezentowane przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (zob. wyrok SN z dnia 22 listopada 2001 r., sygn. akt IV KKN 394/97; z dnia 5 marca 2003 r., sygn. akt IV KK 458/02;) Również błędnie biegły ten przyjął, że „sam fakt znajdowania się w stanie nietrzeźwości kierowcy przesądza o istnieniu związku przyczynowego między zmniejszeniem jego zdolności do prawidłowego zachowania się przy prowadzeniu pojazdu mechanicznego z tego powodu a zaistnieniem wypadku” Sąd, po wysłuchaniu biegłego na rozprawie, na wniosek obrońcy oskarżonego, stwierdzając, że opinia ta jest niejasna i niepełna dopuścił dowód z przesłuchania innego biegłego. W sprawie zostało przesłuchanych jeszcze dwóch biegłych, którzy wydali opinie absolutnie sprzeczne z poprzednią, pierwszą opinią. Tym samym wątpliwości na temat okoliczności wypadku pozostały niejasne i niepełne. Jak podkreśla Sąd Najwyższy Sąd orzekający powinien w obecności dwóch pozostałych biegłych przesłuchać biegłego, który jako pierwszy sporządzał opinię, umożliwiając mu, zdaniem Sądu Najwyższego – obronę swego stanowiska. Jak wskazuje Sąd Najwyższy wybranie przez Sąd opinii najbardziej kontrowersyjnej, niepełnej, niejasnej oraz skrytykowanie pozostałych było całkowicie nieprzekonywujące. Sąd Najwyższy uznał kasację obrońcy oskarżonego i uchylił wyrok Sądu Okręgowego i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego.

10. Postanowienie z dnia 14 kwietnia 2005 r. III KK 196/04

10.1 art. 434 § 1, art. 518 kpk; art. 86 § 1, art. 91 § 2 kk;

10.2 Kara łączna; Kasacja tryb rozpoznania;

10.3

10.4

10.5 **Omówienie:** Sąd Najwyższy oddalił kasację, jako że autor kasacji zadeklarował, iż wnosi kasację na korzyść dwóch oskarżonych, tym samym pomimo, że istotnie zaistniało rażące naruszenie prawa mającego wpływ na treść orzeczenia, Sąd Najwyższy stwierdził, że uwzględnienie kasacji byłoby rozstrzygnięciem oczywiście niekorzystnym dla oskarżonych. Jak podkreślił Sąd Najwyższy sąd kasacyjny może orzec na niekorzyść skazanego tylko wtedy gdy wniesiono na jego niekorzyść kasację.

11. Postanowienie z dnia 11 marca 2005 r., sygn. II KK 153/04

11.1. Art. 433 § 2, art. 457 § 3, art. 4, art. 7 k.p.k.

11.2. Kasacja dopuszczalność; Kasacja oczywista bezzasadność; Postępowanie odwoławcze; Uzasadnienie orzeczenia; Zasada prawdy obiektywnej; Swobodna ocena dowodów;

11.3.

11.4.

11.5. **Omówienie:** SN w części uznał kasację obrońcy za niedopuszczalną z mocy prawa, bowiem jej autor zaskarżył orzeczenie umorzone ustawą o amnestii, nie podnosił zaś uchybień określonych w art. 439 k.p.k. W tym zakresie SN pozostawił kasację bez rozpoznania. W pozostałym zaś zakresie oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną podnosząc, że *naruszenie zasady obiektywizmu nie może stanowić samodzielnej podstawy zarzutu kasacyjnego, jeśli nie zawiera wskazania na konkretne uchybienia sądu związane z rażącym naruszeniem prawa, jak też wywodu uzasadniającego tezę o przynajmniej hipotetycznym wpływie wskazanego uchybienia na treść orzeczenia.*

Podkreślił, że *nie można uznać za naruszenie zasady określonej w art. 7 k.p.k., akceptacji przez Sąd Okręgowy przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów. Użycie przez sąd pierwszej instancji sformułowań typu „dowód niepodważalny”, było wynikiem analizy logicznej, ostatecznego wniosku o wartości dowodu.*

12. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KZ 24/05

12.1. Art. 9 § 2, art. 30 § 2, art. 92 § 2 k.p.k.

12.2. Skład sądu; Posiedzenie; Czynności procesowe;

12.3.

12.4.

12.5. **Omówienie:** SN utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie, uznając że *stosownie do art. 92 § 2 k.p.k. w postępowaniu sądowym zarządzenia mogą wydawać: prezes sądu, przewodniczący wydziału i upoważniony sędzia, a na rozprawie również przewodniczący składu. To zaś powoduje, że przyjmuje się, iż podmioty te mogą zastępować się przy wydawaniu zarządzeń, a więc że uprawnienia prezesa sądu w tym zakresie mogą realizować także: przewodniczący wydziału i upoważniony sędzia (zob. postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005, II KZ 23/05).*

13. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KZ 23/05

13.1. Art. 429 § 1, art. 530 § 2, art. 93 § 2, art. 9 § 2 k.p.k.

13.2. Czynności procesowe; Postępowanie odwoławcze; Zażalenie;

13.3.

13.4.

13.5. **Omówienie:** SN utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie podnosząc, że *przepisy ogólne kodeksu zakładają, iż zarządzenia w postępowaniu sądowym wydają prezes sądu, przewodniczący wydziału lub upoważniony sędzia, a na rozprawie także przewodniczący składu orzekającego (art. 93 § 2 k.p.k.). W doktrynie i w nauce procesu karnego przyjmuje się w związku z tym zgodnie, że organy te mogą „zastępować się w wykonywaniu kompetencji” zarządzających (zob. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek. Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2004, s. 466), a więc że „funkcje prezesa sądu w zakresie, w jakim nie wymaga to wydania postanowienia, może wykonywać także przewodniczący wydziału lub upoważniony sędzia” (zob. T. Grzegorzczak, J. Tylman. Polskie postępowanie karne, wyd. V, Warszawa 2005, s. 225). Tym samym ilekroć przepis kodeksu upoważnia prezesa sądu do wydania zarządzenia, w tym np. o odmowie przyjęcia środka zaskarżenia, zarządzenie takie może też wydać przewodniczący wydziału lub upoważniony sędzia.*

14. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KZ 21/05

14.1. Art. 523 § 2-4, art. 439, k.p.k.

14.2. Podstawy bezwzględne środków odwoławczych; Kasacja dopuszczalność;

14.3.

14.4.

14.5. SN podkreślił, że *na gruncie przepisów procesowych zasadą jest stosowanie przepisów nowych, o ile ustawa je wprowadzająca nie stanowi inaczej i data popełnienia czynu, odpowiedzialność za który była przedmiotem procesu – odmiennie niż na gruncie norm karno-materialnych – nie ma tu znaczenia. Nowela do k.p.k. z 20 lipca 2000 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 717), która wprowadziła ograniczenia we wnoszeniu kasacji przez strony (nowy art. 523 § 2-4 k.p.k.) zastrzegła w swoim art. 4, że jedynie czynności dokonane przed jej wejściem w życie, tj. przed 1 września 2000 r., pozostają skuteczne, a więc że ograniczenia te nie dotyczą kasacji wniesionych do 31 sierpnia 2000 r. włącznie. W związku z powyższym Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.*

15. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KO 25/05

15.1. Art. 37 k.p.k.

15.2. Dobro wymiaru sprawiedliwości;

15.3.

15.4. **Z uzasadnienia:** *„Sąd, któremu przekazano sprawę w trybie art. 37 k.p.k., pozostaje sądem właściwym dla tej sprawy także wtedy, jeżeli po tym przekazaniu zwrócił ją prokuratorowi do uzupełnienia braków postępowania przygotowawczego, a prokurator następnie wniósł uzupełniony lub nowy akt oskarżenia. Sąd ten może zatem stwierdzić swoją niewłaściwość w trybie art. 35 k.p.k. tylko wówczas, gdy czyny zarzucane teraz w akcie oskarżenia czynią ów sąd aktualnie rzeczowo niewłaściwym albo gdy z uwagi na krąg oskarżonych lub zarzucanych im czynów przestały już istnieć przesłanki, które wcześniej spowodowały przekazanie sprawy temu sądowi.”*

5.5.

16. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KZ 20/05

16.1. Art. 524 § 1 zd drugie, art. 123 § 1 k.p.k.

16.2. Czynności procesowe; Terminy zawite;

16.3.

16.4.

16.5. **Omówienie:** SN uznał, że zarządzenie przewodniczącego wydziału w przedmiocie odmowy doręczenia wyroku z uzasadnieniem skazanemu jest słuszne. *Okoliczności przedstawione przez skarżącego w zażaleniu nie podważyły stanowiska zajętego w kwestionowanym zarządzeniu. Dotyczą one istoty sprawy zakończonej już prawomocnym wyrokiem skazującym, natomiast w najmniejszym stopniu nie odnoszą się do przedmiotu obecnego postępowania zażaleniowego, tj. zasadności zarządzenia o odmowie doręczenia orzeczenia sądu II instancji wraz z uzasadnieniem. W stosunku do zaskarżonego zarządzenia nie podniesiono wręcz żadnych zarzutów, a przeprowadzona kontrola nie wykazała zaistnienia uchybień uwzględnianych z urzędu.*

17. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KZ 22/05;

17.1. Art. 526 § 2 k.p.k.;

17.2. Przymus adwokacki;

17.3.

17.4.

17.5. **Omówienie:** SN uznał, że realizacja prawa oskarżonego do obrony, w tym również wykonywanej z urzędu, nie polega na obowiązku wyznaczania mu kolejnych obrońców w oczekiwaniu na to, że któryś z nich zdecyduje się wykonać czynność objętą przymusem adwokackim postulowaną przez oskarżonego. *Byłoby to bowiem przejawem sądowej kontroli pracy adwokata i próbą dokonywania oceny przez sąd jakości pomocy prawnej udzielanej z urzędu, do czego nie ma żadnej podstawy prawnej w przepisach obowiązującej procedury karnej.*

18. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005r., sygn. II KO 22/05

18.1. Art. 37 k.p.k.

18.2. Dobro wymiaru sprawiedliwości;

18.3.

18.4.

18.5. **Omówienie:** Z uwagi na fakt, że w niniejszej sprawie pokrzywdzonym jest sędzia sądu okręgowego bezpośrednio nadrzędnego nad sądem miejscowo właściwym do rozpoznania sprawy, SN uznał wniosek o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości za zasadny. Podkreślił nadto, że *względ na dobro wymiaru sprawiedliwości, rozumiane m.in. jako unikanie sytuacji, które narażałyby społeczne zaufanie do bezstronnego rozpoznania sprawy bez względu na osobę pokrzywdzonego- przemawiał za zmianą dotychczasowej właściwości miejscowej.*

19. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005r., sygn. II KO 21/05

19.1. Art. 37 k.p.k.

19.2. Dobro wymiaru sprawiedliwości;

19.3.

19.4.

19.5. **Omówienie:** SN uznał, iż spełniona została przesłanka przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, bowiem z opinii biegłego lekarza wynika, że ze względu na zaawansowaną chorobę i przebyte powikłania oskarżonego wskazane byłoby, aby rozprawa odbyła się w miejscu jego zamieszkania. Przemawia również za tym fakt, że uczestnictwo oskarżonego w rozprawie jest obowiązkowe. Sąd podkreślił, że *dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby w sprawie zawisłej przed sądem doszło do wydania orzeczenia kończącego postępowanie. Stan uniemożliwiający procedowanie sądu i tamujący możliwość wydania orzeczenia jest zatem sprzeczny z interesem wymiaru sprawiedliwości. Jeżeli możliwe jest usunięcie takiego niepożądanego stanu poprzez dopuszczenie odstępstwa od zasad wyznaczających właściwość sądu, to sprawę należy przekazać sądowi, przed którym oskarżony – uwzględniając stan jego zdrowia – może się stawić.*

20. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005r., sygn. II KO 20/05

21.1. Art. 37 k.p.k.

20.2. Dobro wymiaru sprawiedliwości;

20.3.

20.4.

20.5. **Omówienie:** SN uznał, że złożony wniosek o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przesłankę z art. 37 k.p.k. zasługiwał na uwzględnienie. Mimo podejmowanych czynności procesowych do chwili obecnej nie rozpoczęto rozpoznawania niniejszej sprawy. Powodem takiego stanu rzeczy jest zły stan zdrowia oskarżonej, który uniemożliwia jej podróż z miejsca pobytu do siedziby sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Biegły potwierdził istnienie okoliczności uniemożliwiających oskarżonej podróż, *jednocześnie wskazał na realną możliwość rozpoznania przedmiotowej sprawy przez sąd właściwy dla obecnego miejsca zamieszkania w/wym. Dobro wymiaru sprawiedliwości i autorytet jego organów przemawiają za tym, aby doszło do rozpoznania niniejszej sprawy i jej zakończenia w rozsądnym terminie. Obowiązek czuwania nad takim biegiem postępowania, które nie doznaje zatamowań możliwych do uniknięcia, został szczególnie podkreślony przez ustawodawcę w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843)(...).*

21. Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2005 r., sygn. II KO 66/03

21.1. Art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne; Art. 542 § 1, art. 9 § 2, art. 40 § 1, art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

21.2. Lustracja; Podstawy bezwzględne środków odwoławczych; Wyłączenie (określonego podmiotu); Sędzia; Wznowienie postępowania – podstawy;

21.3.

21.4. **Z uzasadnienia:** „*Płynące z art. 21 ust. 1 ustawy lustracyjnej upoważnienie Prezesa Sądu Apelacyjnego w W. do zarządzenia rozpoznania sprawy w pierwszej instancji przez trzech sędziów Sądu Okręgowego delegowanych do tego Sądu, upoważnia go także do zarządzenia rozpoznania sprawy w składzie złożonym z jednego sędziego Sądu Apelacyjnego oraz dwóch sędziów Sądu Okręgowego lub dwóch sędziów Sądu Apelacyjnego i jednego delegowanego z Sądu Okręgowego.*”

21.5.

22. Postanowienie z dnia 23 maja 2005 r. V KZ 14/05;

- 22.1 art. 120, art. 446 § 1, art. 525 § 1, art. 527 § 1, art. 545 § 2, art. 526 § 2;
- 22.2 Kasacja oczywista bezzasadność; Rozprawa główna; Wyłączenie sędziego;
- 22.3 Środki zaskarżenia (środki odwoławcze) – ogólnie; Przymus adwokacki; Braki formalne;
- 22.4 . **Z uzasadnienia:** „*W razie skorzystania przez osobę uprawnioną z prawa do złożenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia, ta osoba podlega wezwaniu na podstawie art. 120 § 1 k.p.k. do usunięcia braku polegającego na niezłożeniu należytych opłat ponieważ od niej ten środek pochodzi. Jeżeli strona wówczas ma obrońcę albo pełnomocnika procesowego, należy powiadomić go o tym wezwaniu.*”
Tzw. przymus adwokacki (obowiązek sporządzenia i podpisania pisma przez adwokata) rozciąga się na korygowanie błędów powstałych w ramach tego przymusu.
- 22.5 **Omówienie:** Sąd Najwyższy uchylając zaskarżone zarządzenie wskazał desygnat pojęcia "osoby, od której pismo pochodzi", użytego w art. 120 § 1 k.p.k. oraz konsekwencje tzw. przymusu adwokackiego w świetle treści art. 120 § 1 k.p.k.

23. Postanowienie z dnia 14 czerwca 2005 r. V KZ 21/05;

- 23.1. art. 126 § 1, art. 524 § 1 k.p.k.;
- 23.2. Terminy – zawite;
- 23.3.
- 23.4.
- 23.5. **Omówienie:** Sąd Najwyższy uchylając zaskarżone zarządzenie wskazał, że w skrajnych wypadkach trudna sytuacja materialna uniemożliwiająca stawienie się na rozprawie i udanie się do sądu w celu dowiedzenia się o treści orzeczenia może być – uznana za okoliczność usprawiedliwiającą przekroczenie terminu zawitego.

1.3. Orzecznictwo Izby Wojskowej SN**1.4. Pytania prawne****1.5. Bieżąca wokanda**

Na dzień 20 lipca 2005 r., (godz. 12:00, sala J) wyznaczono termin rozpoznania następujących zagadnień prawnych:

1. Czy zarządzenie prezesa sądu (przewodniczącego wydziału bądź upoważnionego sędziego) wydane w trybie art. 120 § 2 kpk podczas kontroli formalnej aktu oskarżenia - art. 487 kpk - w sprawach z oskarżenia prywatnego, stwierdzające bezskuteczność aktu oskarżenia, jest zarządzeniem zamykającym drogę do wydania wyroku w rozumieniu art. 459 § 1 kpk? (**Sygn. akt I KZP 22/05**)
2. Czy pozbawieniem wolności w rozumieniu art. 325c pkt 1 k.p.k. jest każde pozbawienie wolności z wyjątkiem zatrzymania lub tymczasowego aresztowania wobec sprawcy ujętego na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, czy też tylko takie, które uniemożliwia lub utrudnia oskarżonemu realizację jego uprawnień procesowych, które wyłącza możliwość prowadzenia dochodzenia, a w konsekwencji rozpoznania sprawy w trybie uproszczonym? (**Sygn. akt I KZP 21/05**)

3. Czy uzupełnienie opisu czynu przypisanego oskarżonemu w części dyspozytywnej wyroku zaskarżonego jedynie na korzyść oskarżonego o element stanowiący znamię przestępstwa nie narusza zakazów określonych w art. 434 § 1 kpk i art. 443 kpk w sytuacji, gdy element ten przez sąd pierwszej instancji został ustalony jedynie w części motywacyjnej wyroku? (**Sygn. akt I KZP 20/05**)
4. Czy zatrzymanie podejrzanego w toku postępowania przygotowawczego na podstawie wydanego przez Prokuratora w myśl art. 247 § 1 kpk nakazu zatrzymania i przymusowego doprowadzenia należy uznać za pozbawienie wolności w rozumieniu art. 325c pkt 1 kpk wyłączające możliwość prowadzenia postępowania przygotowawczego w formie dochodzenia? (**Sygn. akt I KZP 19/05**)
5. Czy wynikającą z § 3 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 września 1997r. w sprawie określenia wysokości, szczegółowych zasad przyznawania i wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej przysługującej funkcjonariuszom Służby Więziennej na uzyskanie lokalu mieszkalnego (Dz. Urz. Min. Spr. z dnia 7 października 1997r.) negatywną przesłanką wyłączającą prawo do pomocy finansowej jest zbycie przez osobę uprawnioną lub jej małżonka prawa do jakiegokolwiek lokalu mieszkalnego w miejscowości pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej niezależnie od jego powierzchni użytkowej, czy też tylko lokalu zgodnego z należną powierzchnią użytkową? (**Sygn. akt I KZP 18/05**)

2. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące prawa karnego.

2.1. Wyroki i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego

2.2. Wokanda Trybunału Konstytucyjnego

29 czerwca 2005 roku o godzinie 10.00 Trybunał Konstytucyjny rozpozna skargę konstytucyjną Trans-Herbost Jarosława T. (SK 34/04) w sprawie zgodności art. 30 § 3 oraz art. 31 § 1 ustawy z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy z art. 2, art. 21, art. 42 ust. 1, art. 31 ust. 3 i art. 64 ust. 1 i 3 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny rozpozna skargę konstytucyjną w składzie:

Marian Grzybowski - przewodniczący

Wiesław Johann - sprawozdawca

Jerzy Ciemniowski

Teresa Dębowska-Romanowska

Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska

11 lipca 2005 roku o godzinie 13.00 Trybunał Konstytucyjny rozpozna skargę konstytucyjną Czesława S. (SK 45/03) w sprawie zgodności art. 6 § 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2002 roku - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia z art. 2 w zw. z art. 237; art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 237; art. 37 ust. 1 w zw. z art. 237; art. 45 w zw. z art. 78 w zw. z art. 176 w zw. z art. 237; art. 45 w zw. z art. 78 w zw. z art. 31 ust. 1 w zw. z art. 237; art. 77 ust. 2 w zw. z art. 42, w zw. z art. 237 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny rozpozna skargę konstytucyjną w składzie:

Marian Zdyb - przewodniczący

Jerzy Stępień - sprawozdawca

Marian Grzybowski

Wiesław Johann

Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska

3. Legislacja

3.1. Akty normatywne dotyczące prawa karnego

3.2. Prace legislacyjne rządu

3.2.1 Rada Ministrów określiła stanowisko wobec poselskiego projektu nowelizacji ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3750, źródło <http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf>)

Projekt poselski zakłada wprowadzenie nowego systemu wykonywania kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze do 6 miesięcy albo do roku, jeżeli czas pozostały do odbycia tej kary nie jest dłuższy niż 6 miesięcy.

System ten miałby umożliwić skazanemu pobyt poza zakładem karnym, z równoczesnym ograniczeniem jego swobody poprzez kontrolę przebywania przez niego w wyznaczonym miejscu i czasie.

Filozofia proponowanych zmian sprowadza się do ukształtowania całkowicie nowego systemu wykonywania izolacyjnej, krótkoterminowej kary pozbawienia wolności w postaci środka pośredniego o nazwie "system dozoru elektronicznego".

Rząd uważa, że propozycja poselska wpisuje się korzystnie w rysującą się od dłuższego czasu tendencję do poszukiwania przez praktykę oraz naukę prawa karnego i prawa karnego wykonawczego odmiennego niż do tej pory sposobu wykonywania kary pozbawienia wolności wobec sprawców przestępstw, którzy nie wymagają tradycyjnej izolacji więziennej.

Rząd w pełni aprobuje intencje projektodawców oraz próbę sformalizowania tych intencji w przedłożonym projekcie.

Rada Ministrów nie może jednak nie dostrzegać kilku niebezpieczeństw, związanych z zakładanym wprowadzeniem instytucji nadzoru elektronicznego na grunt polskiego prawa karnego.

Rzecz dotyczy przede wszystkim określenia istoty nadzoru elektronicznego. W projekcie przesądzone, że monitoring elektroniczny można wkomponować w dotychczasowe systemy wykonywania kary pozbawienia wolności (krótkoterminowej). Należałoby jeszcze raz rozważyć, czy projektowane usytuowanie dozoru elektronicznego nie wymaga jednak korekty, być może poprzedzonej szczegółową i kompleksową analizą doświadczeń krajów, w których środek ten od lat funkcjonuje w praktyce.

Ponadto, niedostatkami projektu jest nieprecyzyjne określenie skutków finansowych proponowanej regulacji. Jego uzasadnienie nie zawiera bowiem danych dotyczących kosztów urządzeń tworzących system oraz zatrudnienia i przeszkolenia obsługujących go pracowników i kuratorów sądowych, których liczba zwiększyłaby się w związku z zadaniami przewidywanymi dla nich w projekcie.

Koszty te w całości obciążą budżet państwa, gdyż zakładane przez autorów projektu oszczędności, wynikające ze zmniejszenia liczby osadzonych (161 zł dziennie w 2004 r.), pozwalają jedynie na pokrycie dziennych kosztów nadzoru elektronicznego, a nie na zakup urządzeń czy wdrożenie systemu.

Wydatki z tego tytułu powinny być wyliczone choćby szacunkowo, aby można je było zaplanować w ustawie budżetowej.

Trzeba jednocześnie podkreślić, że dodatkowe obciążenia budżetowe w tytułu wprowadzenia systemu dozoru elektronicznego nie powinny, zdaniem rządu, przekreślać idei jego utworzenia, gdyż system ten może być alternatywą dla kształtującej się potrzeby pilnych i kosztownych inwestycji w polskim więziennictwie.

Dlatego Rada Ministrów opowiada się za skierowaniem poselskiego projektu do dalszych prac parlamentarnych.

3.2.2 Rada Ministrów określiła *stanowisko wobec poselskiego projektu nowelizacji ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 3865, źródło <http://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf>)*

Projekt zawiera propozycje rozciągnięcia stosowania kar porządkowych na obrońców i pełnomocników oraz zwiększenia wysokości kary porządkowej z 3 000 zł do 50 000 zł. Autorzy projektu proponują też dodanie przepisu, który przewiduje odebranie głosu obrońcy lub pełnomocnikowi przez przewodniczącego składu, a nawet usunięcie przez sąd od udziału w sprawie, jeżeli wymienieni pomimo upomnienia sądu zachowywaliby się w sposób zakłócający porządek rozprawy.

Według projektodawców nowelizacja ma na celu usprawnienie postępowania sądowego przez wyposażenie sądu w odpowiednie instrumenty.

Zdaniem rządu rozszerzenie możliwości stosowania kar porządkowych na obrońców i pełnomocników jest co najmniej dyskusyjne. Proponowana wysokość kary nie ma racjonalnego uzasadnienia i przypomina raczej grzywnę orzecaną w wyniku postępowania karnego, tytułem kary za popełnione przestępstwo.

Trudno też zaakceptować propozycję odbierania głosu obrońcy lub pełnomocnikowi przez przewodniczącego składu, a nawet usunięcie przez sąd od udziału w sprawie. Takie rozwiązanie narusza konstytucyjną zasadę prawa do obrony oraz Europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Dlatego rząd proponuje skierowanie omawianego projektu nowelizacji ustawy do dalszych prac w komisji sejmowej, w nadziei, że zostanie znalezione rozwiązanie poprawne, spójne systemowo, adekwatne do rzeczywistych potrzeb w sferze zaprowadzania porządku w stadium jurysdykcyjnym procesu karnego.

3.3. Prace legislacyjne Sejmu i Senatu RP

3.3.1. SEJM

3.3.1.1. Posiedzenie Sejmu z dnia 2 i 3 czerwca 2005 r

- **SPRAWOZDANIE Komisji Nadzwyczajnej o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego (druki nr 3633, 3938 i 3938-A) - trzecie czytanie. wynik głosowania głosy: 345 za, 39 przeciw, 1 wstrzymujący się**

Tekst ustawy przekazany do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu Sejmu

U S T A W A

z dnia 3 czerwca 2005 r.

o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.)[1] wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 147 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Jeżeli względy techniczne nie stoją na przeszkodzie:

1) przesłuchanie świadka lub biegłego utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, gdy:

a) zachodzi niebezpieczeństwo, że przesłuchanie tej osoby nie będzie możliwe w dalszym postępowaniu,

b) przesłuchanie następuje w trybie określonym w art. 396,

2) przesłuchanie pokrzywdzonego, o którym mowa w art. 185a, oraz świadka, o którym mowa w art. 185b, utrwała się za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.";

2) w art. 185a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W sprawach o przestępstwa określone w rozdziałach XXV i XXVI Kodeksu karnego pokrzywdzonego, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, przesłuchuje się w charakterze świadka tylko raz, chyba że wyjdą na jaw istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania, lub zażąda tego oskarżony, który nie miał obrońcy w czasie pierwszego przesłuchania pokrzywdzonego.";

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Protokół przesłuchania odczytuje się na rozprawie głównej; jeżeli został sporządzony zapis obrazu i dźwięku przesłuchania, należy go odtworzyć.";

3) po art. 185a dodaje się art. 185b w brzmieniu:

"Art. 185b. § 1. Świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 15 lat, można przesłuchać w warunkach określonych w art. 185a w sprawach o przestępstwa popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej lub o przestępstwa określone w rozdziale XXV Kodeksu karnego, jeżeli zeznania tego świadka mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do świadka współdziałającego w popełnieniu czynu zabronionego, o który toczy się postępowanie karne."

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

- **SPRAWOZDANIE Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka o poselskim projekcie ustawy o wyłączeniu odpowiedzialności karnej uczestników Powstania Warszawskiego posiadających bez wymaganego pozwolenia broń lub amunicję (druki nr 2567, 3908 i 3908-A) - trzecie czytanie, wynik głosowania głosy: 369 za, 3 przeciw, 2 wstrzymujące się**

Tekst ustawy przekazany do Senatu zgodnie z art. 52 regulaminu SejmuU S T A W A
z dnia 3 czerwca 2005 r.o wyłączeniu bezprawności posiadania bez wymaganego pozwolenia
lub rejestracji broni lub amunicji przez osoby walczące
o suwerenność i niepodległość Polski

Uznając szczególne zasługi dla Polski tych wszystkich obywateli polskich, którzy - nie szczędząc zdrowia i życia, a także z narażeniem się na utratę wolności i na wszelkie represje wobec siebie i najbliższych - walczyli o suwerenność i niepodległość Ojczyzny;
uznając, że dotychczas nie stworzono warunków prawnych, które pozwoliłyby tym osobom w sposób godny i honorowy formalnie zalegalizować przechowywanie przez nie broni lub amunicji, w posiadanie której weszły w związku ze swoim udziałem w walce o suwerenność i niepodległość Polski;
stanowi się, co następuje:

Art. 1.

1. Ustawę stosuje się do osób, które weszły w posiadanie broni lub amunicji w związku ze swoim udziałem w walce o suwerenność i niepodległość Polski, jeżeli udział ten jest określony jako podstawa do nabycia uprawnień kombatanckich w rozumieniu ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanckich oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2002 Nr 42, poz. 371 i Nr 181 poz. 1515, z 2003 r. Nr 72, poz. 658 oraz z 2004 r. Nr 46, poz. 444 i Nr 281, poz. 2779).
2. W razie śmierci osoby, o której mowa w ust. 1, ustawę stosuje się także do osób jej najbliższych w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.
3. Ustawy nie stosuje się do osób, które dopuściły się któregośkolwiek z czynów określonych w art. 21 ust. 2, z zastrzeżeniem ust 3, ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanckich oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Art. 2.

1. Wyłącza się bezprawność posiadania bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji określonej w art. 1 broni lub amunicji, przez osoby wobec których stosuje się ustawę. Wyłączenie dotyczy osób objętych ustawą, które podejmą działania na podstawie ust. 2 lub art. 3 ust. 1 lub 2 - w terminach, które dla tych działań określone są w przepisach niniejszej ustawy.
2. Osoby, wobec których stosuje się ustawę, mogą, w terminie 24 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, wystąpić o pozwolenie lub rejestrację tejże broni lub amunicji lub zadysponować nimi w inny sposób na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525 i Nr 96, poz. 959).
3. W przypadku podjęcia działań na podstawie ust. 2 przyczyną odmowy wydania pozwolenia lub rejestracji broni lub amunicji nie może być ich dotychczasowe posiadanie bez wymaganego pozwolenia lub rejestracji.

4. W razie wątpliwości, czy udział w walce o suwerenność i niepodległość osoby, o której mowa w art. 1 ust. 1 lub osoby zmarłej, o której mowa w art. 1 ust. 2, stanowi podstawę do nabycia uprawnień kombatanckich - Policja, a w przypadku żołnierzy zawodowych Żandarmeria Wojskowa występują o opinię do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 3.

1. Osoby, wobec których stosuje się ustawę, mogą - w terminie 24 miesięcy od dnia jej wejścia w życie lub w terminie 30 dni od dnia uzyskania ostatecznej decyzji o odmowie wydania pozwolenia lub rejestracji określonych w art. 2 ust. 2, jeżeli te decyzje zostały uzyskane w terminie późniejszym niż 23 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy - przekazać określoną w art. 1 broń lub amunicję wybranemu przez siebie muzeum w Polsce, które ma prawo do gromadzenia w swoich zbiorach takiej broni lub amunicji. Tak przekazana broń lub amunicja przechodzi na własność tego muzeum.
2. Osoby, wobec których stosuje się ustawę, mogą - w terminie 24 miesięcy od dnia jej wejścia w życie lub w terminie 30 dni od dnia uzyskania ostatecznej decyzji o odmowie wydania pozwolenia lub rejestracji określonej w art. 2 ust. 2, jeżeli te decyzje zostały uzyskane w terminie późniejszym niż 23 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy - złożyć określoną w art. 1 broń lub amunicję w jednostce Policji lub Żandarmerii Wojskowej.
3. Otrzymałą, w konsekwencji zastosowania ust. 2, broń lub amunicję Policja lub Żandarmeria Wojskowa niezwłocznie przekazuje wybranemu przez siebie muzeum w Polsce, które ma prawo do gromadzenia w swoich zbiorach takiej broni lub amunicji. Tak przekazana broń lub amunicja przechodzi na własność tego muzeum.

Art. 4.

W przypadku, gdy - na podstawie ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji - niezbędne okaże się deponowanie broni lub amunicji będącej przedmiotem niniejszej ustawy, koszty z tym związane ponosi:

- 1) Policja, jeżeli przekazanie broni lub amunicji nastąpiło na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy;
- 2) Policja lub Żandarmeria Wojskowa, jeżeli złożenie broni lub amunicji nastąpiło na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy;
- 3) osoba, która podjęła działania na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy i uzyskała pozwolenie na posiadanie broni lub amunicji lub ją zarejestrowała lub zadysponowała nimi w inny sposób na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

3.3.1.2. Posiedzenie Sejmu z dnia 16 czerwca 2005 r

- **SPRAWOZDANIE Komisji Nadzwyczajnej o stanowisku Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (druki nr 4053 i 4060) – 5 minutowe oświadczenia klubów i kół**
- sprawozdawca poseł Marek Wikiński.

„ U S T A W A z dnia..... o zmianie ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

Art. 1. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148, z 2003 r. Nr 109, poz. 1031 i Nr 213, poz. 2081 oraz z 2004 r. Nr 128, poz. 1351) w art. 101 dodaje się § 2a w brzmieniu:

"§ 2a. Uprawnionym do uchylenia prawomocnego mandatu karnego jest sąd właściwy do rozpoznania sprawy, na którego obszarze działania została nałożona grzywna. W przedmiocie uchylenia mandatu karnego sąd orzeka na posiedzeniu. W posiedzeniu mają prawo uczestniczyć strony oraz ujawniony pokrzywdzony. Przed wydaniem postanowienia sąd może zarządzić stosowne czynności w celu sprawdzenia podstaw do uchylenia mandatu karnego."

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia."

3.3.1.2. Prace komisji sejmowych

16.VI.2005 r. Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach /NKK/ rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o poselskich projektach ustaw o zmianie ustawy – Kodeks pracy o zmianie innych ustaw /druki nr 3597 i 3597-A/ oraz o zmianie ustawy – Kodeks karny, Kodeks pracy, Kodeks wykroczeń, Kodeks postępowania karnego, Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia /druk nr 3634/.

W związku z brakiem kworum, odbyła się jedynie ogólna dyskusja nad nowelizacją i posiedzenie Komisji zostało przerwane.

Na kolejnym posiedzeniu Komisja rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego (druk nr 3866 źródło <http://orka.sejm.gov.pl>).

Projekt przewiduje zmiany w Kpk mające na celu zapewnienie osobie zatrzymanej uczestnictwo w posiedzeniu sądu rozpoznającego zażalenie na zatrzymanie. Nowelizacja jest wynikiem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 czerwca 2004 r.

Komisja po dyskusji postanowiła przyjąć sprawozdanie w brzmieniu przedłożonym przez podkomisję.

Sprawozdawca - poseł Bohdan Kopczyński /niezrz/.

Termin dla KIE został wyznaczony do 20 czerwca br.

Komisja rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczeniach /druk nr 3904/.

Rozpatrywany projekt ma na celu implementację do prawa krajowego decyzji ramowej Unii Europejskiej w sprawie wykonywania w UE orzeczeń o zajęciu mienia i dowodów.

Komisja po dyskusji postanowiła przyjąć sprawozdanie w brzmieniu zaproponowanym przez podkomisję.

Sprawozdawca - poseł Bohdan Kopczyński /niezrz/.

Termin dla KIE został wyznaczony do 20 czerwca br.

W posiedzeniu uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Żuralski.

3.3.2. SENAT

3.3.2.1. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 czerwca 2005 r. w sprawie ustawy o zmianie ustawy - kodeks karny

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 czerwca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny, przyjmuje tę ustawę bez poprawek.

USTAWA

z dnia 3 czerwca 2005 r.

o zmianie ustawy - Kodeks karny

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 89, poz.. 555, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 101 w § 1:
 - a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) 15 - gdy czyn stanowi występki zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 5 lat,"
 - b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

"4) 5 - gdy chodzi o pozostałe występki",
 - c) uchyla się pkt 5;
- 2) art. 102 otrzymuje brzmienie:

"Art. 102. Jeżeli w okresie przewidzianym w art. 101 wszczęto postępowanie przeciwko osobie, karalność popełnionego przez nią przestępstwa określonego w § 1 pkt 1-3 ustaje z upływem 10 lat, a w pozostałych wypadkach - z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu."

Art. 2.

Do czynów popełnionych przed wejściem w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu karnego o przedawnieniu w brzmieniu nadanym tą ustawą, chyba że termin przedawnienia już upłynął.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

3.3.2.2. Prace komisji senackich

- **22VI 2005 r. Komisji Ustawodawstwa i Praworządności**
 1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (druki sejmowe nr 3770 i 4006).
 2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy (druk nr 974)

USTAWA

z dnia 3 czerwca 2005 r.

o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego i ustawy - Kodeks karny wykonawczy

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39 po pkt 2 dodaje się pkt 2a i 2b w brzmieniu:

"2a) zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi,

2b) obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu,";

2) w art. 41 po § 1 dodaje się § 1a i 1b w brzmieniu:

§ 1a. Sąd może orzec zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi, na zawsze w razie skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego.

§ 1b. Sąd orzeka zakaz, o którym mowa w § 1a, na zawsze w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w tym przepisie.";

3) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

"Art. 41a. § 1. Sąd może orzec obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego; obowiązek lub zakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu.

§ 2. Sąd orzeka obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu w razie skazania na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego; obowiązek lub zakaz może być połączony z obowiązkiem zgłaszania się do Policji lub innego wyznaczonego organu w określonych odstępach czasu.

§ 3. Sąd może orzec obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu na zawsze w razie ponownego skazania sprawcy w warunkach określonych w § 2.";

4) w art. 43 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"§ 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozbawienie praw publicznych oraz obowiązki lub zakazy wymienione w art. 39:

1) pkt 2 i 3 orzeka się w latach, od roku do lat 10,

2) pkt 2a i 2b orzeka się w latach, od roku do lat 15.

§ 2. Pozbawienie praw publicznych, obowiązki lub zakazy obowiązuje od uprawomocnienia się orzeczenia; okres, na który środek orzeczono, nie biegnie w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, chociażby orzeczonej za inne przestępstwo.";

5) art. 50 otrzymuje brzmienie:

"Art. 50. Sąd może orzec podanie wyroku do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe, w szczególności ze względu na społeczne oddziaływanie skazania, o ile nie narusza to interesu pokrzywdzonego.";

6) w art. 63 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Na poczet orzeczonych środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 2-3, zalicza się okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych, wymienionych w art. 275 lub 276 Kodeksu postępowania karnego.";

7) w art. 72 w § 1:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

"6) poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu albo oddziaływaniom terapeutycznym,";

b) po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

"7a) powstrzymania się od kontaktowania się z określonymi osobami,";

8) w art. 73 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Dozór jest obowiązkowy wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 § 2, a także wobec sprawcy przestępstwa popełnionego w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.";

9) w art. 84 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli środki karne wymienione w art. 39 pkt 2-3 orzeczono na podstawie art. 41 § 1a, art. 41a § 3 albo art. 42 § 2 lub 3.";

10) po art. 84 dodaje się art. 84a w brzmieniu:

"Art. 84a. § 1. Obowiązek powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakaz kontaktowania się z określonymi osobami lub zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, orzeczone na zawsze, można uznać za wykonane, jeżeli zachowanie skazanego po popełnieniu przestępstwa i w czasie wykonania kary uzasadniają przekonanie, iż po uchyleniu obowiązku lub zakazu nie popełni on ponownie przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, a obowiązek lub zakaz był wykonywany co najmniej 10 lat.

§ 2. W postępowaniu w przedmiocie dalszego stosowania obowiązku lub zakazu, o których mowa w § 1, sąd zasięga opinii biegłych.

§ 3. Wniosku skazanego lub jego obrońcy, złożonego przed upływem 2 lat od wydania postanowienia o odmowie uznania obowiązku lub zakazu, o których mowa w § 1, za wykonany nie rozpoznaje się.";

11) w art. 90 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. W razie orzeczenia za zbiegające się przestępstwa pozbawienia praw publicznych, zakazów lub obowiązku tego samego rodzaju, sąd stosuje odpowiednio przepisy o karze łącznej.";

12) po art. 95 dodaje się art. 95a w brzmieniu:

"Art. 95a. § 1. Skazując sprawcę na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo skierowanie przeciwko wolności seksualnej, popełnione w związku z zakłóceniem jego czynności psychicznych o podłożu seksualnym, innym niż choroba psychiczna, sąd może orzec umieszczenie sprawcy, po odbyciu tej kary w zakładzie zamkniętym albo skierowanie go na leczenie ambulatoryjne.

§ 2. Potrzebę wykonywania orzeczonego środka, o którym mowa w § 1, sąd ustala w okresie do 6 miesięcy przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub przed wykonaniem kary.

§ 3. Przepisy art. 94 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.";

13) art. 99 otrzymuje brzmienie:

"Art. 99. § 1. Jeżeli sprawca dopuścił się czynu zabronionego w stanie niepoczytalności określonej w art. 31 § 1, sąd może orzec tytułem środka zabezpieczającego obowiązek lub zakazy wymienione w art. 39 pkt 2-3, jeżeli jest to konieczne ze względu na ochronę porządku prawnego, oraz przepadek wymieniony w art. 39 pkt 4.

§ 2. Wymienione w § 1 obowiązek lub zakazy orzeka się bez określenia terminu; sąd uchyla obowiązek lub zakazy, jeżeli ustały przyczyny ich orzeczenia.";

14) po art. 106 dodaje się art. 106a w brzmieniu:

"Art. 106a. Nie podlega zatarciu skazanie na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności jeżeli pokrzywdzony był małoletnim poniżej lat 15.";

15) w art. 148 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Kto zabija człowieka:

- 1) ze szczególnym okrucieństwem,
- 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,
- 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,
- 4) z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych,

podlega karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.";

16) w art. 161 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"§ 1. Kto, wiedząc, że jest zarażony wirusem HIV, naraża bezpośrednio inną osobę na takie zarażenie, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Kto, wiedząc, że jest dotknięty chorobą weneryczną lub zakaźną, ciężką chorobą nieuleczalną lub realnie zagrażającą życiu, naraża bezpośrednio inną osobę na zarażenie taką chorobą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.";

17) w art. 178 uchyla się § 2;

18) w art. 178a uchyla się § 3;

19) art. 197 otrzymuje brzmienie:

"Art. 197. § 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia wspólnie z inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1-3, działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.";

20) w art. 199 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

"§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony na szkodę małoletniego, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto doprowadza małoletniego do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, nadużywając zaufania lub udzielając mu korzyści majątkowej lub osobistej, albo jej obietnicy.";

21) art. 200 otrzymuje brzmienie:

"Art. 200. § 1. Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.";

22) w art. 202:

a) § 3 i 4 otrzymują brzmienie:

"§ 3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. Kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10."

b) po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

"§ 4a. Kto sprowadza, przechowuje lub posiada treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.";

23) art. 205 otrzymuje brzmienie:

"Art. 205. Ściganie przestępstw określonych w art. 197 lub 199 § 1, jak również w art. 198, jeżeli określony w tym przepisie stan ofiary nie jest wynikiem trwałych zaburzeń psychicznych, następuje na wniosek pokrzywdzonego.";

24) art. 244 otrzymuje brzmienie:

"Art. 244. Kto nie stosuje się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu, prowadzenia działalności, prowadzenia pojazdów lub obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu albo nie wykonuje zarządzenia sądu o ogłoszeniu orzeczenia w sposób w nim przewidziany, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3."

Art. 2.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 55, z późn. zm.) w art. 275 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Oddany pod dozór ma obowiązek stosowania się do wymagań zawartych w postanowieniu sądu lub prokuratora. Obowiązek ten może polegać na zakazie opuszczania określonego miejsca pobytu, zgłaszaniu się do organu dozoru w określonych odstępach czasu, zawiadamianiu go o zamierzonym wyjeździe oraz o terminie powrotu, a także na innych ograniczeniach jego swobody, niezbędnych do wykonywania dozoru."

Art. 3.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Sąd pierwszej instancji po wydaniu wyroku skazującego przesyła dyrektorowi zakładu karnego lub aresztu śledczego posiadane w sprawie informacje dotyczące osoby skazanego, w tym dane o uprzedniej karalności oraz zastosowanych wobec niego środkach wychowawczych lub poprawczych, informacje pozwalające na identyfikację skazanego, a w szczególności numer Automatycznego Systemu Identyfikacji Daktyloskopijnej (AFIS), numer ewidencyjny Powszechnego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), rysopis oraz opis znaków szczególnych i tatuaży, a także zdjęcie skazanego, odpisy orzeczeń i opinii lekarskich oraz psychologicznych, w tym stwierdzających u skazanego uzależnienia od alkoholu, środków psychotropowych i odurzających, a także popełnienia przestępstwa w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, a po uprawomocnieniu się wyroku, na wniosek dyrektora zakładu lub aresztu - również akta sądowe.";

2) w art. 89 po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

"§ 3a. Przeniesienie, o którym mowa w § 1, skazanego z zaburzeniami preferencji seksualnych za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z tymi zaburzeniami, wymaga zgody sędziego penitencjarnego.";

3) w art. 96 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W systemie terapeutycznym odbywają karę skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, w tym skazani z zaburzeniami preferencji seksualnych, upośledzeni umysłowo, a także uzależnieni od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz skazani niepełnosprawni fizycznie - wymagający oddziaływania specjalistycznego, zwłaszcza opieki psychologicznej, lekarskiej lub rehabilitacyjnej.";

4) art. 117 otrzymuje brzmienie:

"Art. 117. Skazanego, u którego stwierdzono uzależnienie od alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych oraz skazanego za przestępstwo popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, obejmuje się, za jego zgodą, odpowiednim leczeniem i rehabilitacją; w razie jej braku - o stosowaniu leczenia lub rehabilitacji orzeka sąd penitencjarny.";

5) w art. 139:

a) § 5 otrzymuje brzmienie:

"§ 5. Skazanemu na karę dożywotniego pozbawienia wolności, jeżeli sąd nie wyłączył możliwości warunkowego przedterminowego zwolnienia, nagroda wymieniona w art. 138 § 1 pkt 7 lub 8 może być przyznana po odbyciu co najmniej 15 lat kary.";

b) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:

"§ 5a. Skazanego na karę dożywotniego pozbawienia wolności, jeżeli sąd nie wyłączył możliwości warunkowego przedterminowego zwolnienia, można przenieść do zakładu typu półotwartego po odbyciu przez niego co najmniej 15 lat kary, a do zakładu typu otwartego - po odbyciu co najmniej 20 lat kary.";

c) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

"§ 6a. Przepis § 6 stosuje się odpowiednio do skazanego z zaburzeniami preferencji seksualnych odbywającego karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z tymi zaburzeniami.";

6) art. 159 otrzymuje brzmienie:

"Art. 159. Warunkowo zwolnionego sąd penitencjarny może w okresie próby oddać pod dozór kuratora sądowego, osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym, oraz nałożyć na niego obowiązki określone w art. 72 § 1 Kodeksu karnego. Wobec skazanego za

przestępstwo popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 Kodeksu karnego, a także wobec skazanego na karę dożywotniego pozbawienia wolności, oddanie pod dozór kuratora sądowego jest obowiązkowe.";

7) w art. 162 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Sąd penitencjarny powinien wysłuchać przedstawiciela administracji zakładu karnego, a także wysłuchać sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o warunkowe zwolnienie oraz uwzględnić ugodę zawartą w wyniku mediacji. W wypadku skazanego za przestępstwo popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych sąd zasięga opinii biegłych.";

8) w art. 166 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Dyrektor zakładu karnego zwalniając skazanego udziela mu stosownych informacji o możliwościach uzyskania niezbędnej pomocy. W wypadku zwalniania osoby skazanej za przestępstwo popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, dyrektor zakładu zawiadamia o tym jednostkę Policji, właściwą dla miejsca pobytu skazanego po jego zwolnieniu.";

9) w art. 168a dodaje się § 3 w brzmieniu:

"§ 3. W wypadku zwolnienia z zakładu karnego po odbyciu kary skazanego z zaburzeniami preferencji seksualnych odbywającego karę pozbawienia wolności za przestępstwo określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z tymi zaburzeniami, a także w wypadku ucieczki takiego skazanego z zakładu karnego lub wydania decyzji o udzieleniu przepustki lub czasowego zezwolenia, o którym mowa w § 1, odpowiednio sędzia penitencjarny lub dyrektor, zawiadamia o tym jednostkę Policji, właściwą dla miejsca pobytu skazanego.";

10) w rozdziale XII tytuł oddziału 2 otrzymuje brzmienie:

"Zakazy i obowiązki";

11) po art. 181 dodaje się art. 181a w brzmieniu:

"Art. 181a. § 1. W razie orzeczenia obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, sąd przesyła odpis wyroku jednostce Policji, a także odpowiedniemu organowi administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, właściwemu dla miejsca pobytu skazanego.

§ 2. Nadzór nad wykonywaniem obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu powierza się zawodowemu kuratorowi sądowemu.

§ 3. W sprawach związanych z wykonywaniem obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu właściwy jest sąd rejonowy, w którego okręgu ustalono miejsce pobytu skazanego.

§ 4. Przepisy art. 169 i 172 stosuje się odpowiednio."

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

3.Dyskusja poświęcona realizacji uchwały Senatu w sprawie polityki karnej (MP z dn.15.06.2004 r. Nr 26 poz.431).

3.4. Opinie i stanowiska Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego

Opinia w sprawie proponowanej zmiany ustawy – Kodeks karny w zakresie odniesienia sankcji karnej za przestępstwo z art. 200 k.k.

KKPK 403/62/05 (dot. P I 427/1066/05)

Przedstawiona propozycja podniesienia progu zagrożenia za przestępstwo z art. 200 k.k. wkomponowana jest w ogólny trend ostatniego okresu czasu zaostrzenia odpowiedzialności karnej za przestępstwa na tle seksualnym wobec dzieci.

Według poselskiej propozycji zagrożenie za przestępstwo z art. 200 k.k. powinno wynosić od 3 lat pozbawienia wolności tj. stanowić zbrodnię. Jako uzasadnienie powyższej propozycji wskazano, iż obecne zagrożenie tj. od roku pozbawienia wolności do lat 10 nie odstrasza potencjalnych przestępców, a dodatkowo wskazano, iż długo toczące się procesy powodują, że sprawca bardzo często nie trafia do zakładu karnego bowiem zaliczony zostaje mu okres tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary.

Jeśli chodzi o pierwszy argument, tj. braku ogólnoprewencyjnego oddziaływania na potencjalnego sprawcę czynu to zwrócić należy uwagę, iż w doktrynie prawa karnego wielokrotnie wskazywano, że samo zagrożenie karą nie ma takiej siły oddziaływania jak zwiększenie pewności, iż każde zabronione zachowanie zostanie ukarane. W przedstawionej propozycji zwraca uwagę brak zaufania do sędziów, którzy przecież muszą mieć możliwość realizacji ustawowej zasady określonej w art. 53 k.k. swobodnego sędziowskiego wymiaru kary w granicach ustawowego zagrożenia. Akceptacja powyższej propozycji, jeśli miała by mieć sens praktyczny, to powinna dotyczyć większości czynów opisanych jako przestępstwa. Takie jednak założenie kłóci się z założeniami nowego kodeksu karnego i co więcej nie ma żadnej pewności, że osiągnięty zostanie cel, do którego dąży projektodawca.

Z drugiej strony argument o zaliczeniu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności w wymiarze np. 1 roku, co zdaniem projektodawcy uniemożliwi skierowanie sprawy do zakładu karnego, należy traktować raczej w kategoriach nieporozumienia. To, że proces karny niejednokrotnie długo się toczy nie może przesądzać, iż należy z tego powodu podnieść dolny próg zagrożenia. Takie rozwiązanie sprawy nie ma żadnego związku z racjonalnością prawa karnego. Taki argument mógłby być jedynie wzięty pod uwagę, gdyby tymczasowo aresztowany przebywał np. w ośrodku wczasowym, co wiadomo, że tak nie jest, a nie w warunkach izolacji, którą charakteryzuje się tymczasowe aresztowanie jako środek przymusu.

Ustosunkowując się natomiast co do samej idei zwiększenia zagrożenia za czyn opisany w art. 200 k.k. należy pamiętać, iż dla jego istoty nie jest wymagana groźba, podstęp czy przemoc, a więc społeczna szkodliwość takiego czynu nie przejawia się w realizacji wskazanych znamion. W zakresie znamion przepisu z art. 200 k.k. mogą natomiast zdarzyć się przypadki tzw. dziecięcej prostytucji, Tacy nieletni mogą być wyjątkowo zdeprawowani. Należy więc przewidzieć w ustawie rozpiętość kar i możliwość ich zróżnicowania w praktyce. Potraktowanie zatem takiego czynu jako zbrodni wydaje się być zbyt daleko idące.

Jeśli akceptujemy potrzebę podniesienia progu zagrożenia za czyny wypełniające ustawowe znamiona przestępstwa z art. 200 k.k. to zdaniem Komisji ewentualnie można by rozważyć podniesienie dolnego progu z jednego roku na dwa lata, tak jak ma to miejsce w odniesieniu do gwałtu ze szczególnym okrucieństwem.

Opracował:
Prof. dr hab. Marek Bojarski

Przewodniczący Komisji

Prof. dr hab. Stanisław Waltoś

4. Analizy

4.1. Zagadnienia prawa karnego w orzeczeniach Izby Cywilnej Sądu Najwyższego (1 styczeń 2004 – 1 styczeń 2005) – opr. Piotr Piesiewicz, asystent w Izbie Karnej SN

4.1.1. Wpływ umorzonego postępowania karnego na naruszenie dóbr osobistych (prawo cywilne, dobra osobiste, umorzenie postępowania, postępowanie przygotowawcze - umorzenie)

Wyrok z dnia 14 lipca 2004 r.- Sygn. akt IV CK 588/03

Z uzasadnienia:

„Inaczej rzecz się przedstawia, jeśli chodzi o zarzut rzekomego ograniczenia przez powoda wolności osobistej pozwanej, polegającego na uniemożliwieniu jej opuszczenia w dniu 2 kwietnia 2001 r. pokoju nauczycielskiego. Zarzut ten był przedmiotem postępowania karnego w sprawie Ds. 113/01 Prokuratury Rejonowej w Braniewie, które zostało umorzone prawomocnym postanowieniem prokuratora z dnia 31 sierpnia 2001 r. z powodu „braku danych dostatecznie uzasadniających popełnienie czynu zabronionego z art. 191 § 1 k.k.” W sprawie niniejszej pozwana nie dostarczyła dowodów, które by ten zarzut potwierdziły. Bezzasadne posądzenie powoda o popełnienie przestępstwa niewątpliwie naruszało jego cześć i dobre imię. Dlatego wbrew zastrzeżeniom skarżącej należy stwierdzić, że udzielenie w tym zakresie przez Sądy obu Instancji ochrony prawnej powodowi było w świetle art. 23 i art. 24 § 1 k.c. usprawiedliwione.”

4.1.2. Ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym (art. 11 k.p.c.)

Wyrok z dnia 18 maja 2004 r., Sygn. akt IV CK 340/03

Z uzasadnienia:

„Uwzględniając ustalenia poczynione w sprawie a w szczególności ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku uznającego pozwanego winnym występku, w wyniku którego Z.Sz. doznał szkody, należy stwierdzić, iż nietrafne jest stanowisko obu Sądów wyrażone w niniejszej sprawie, że do odpowiedzialności pozwanego nie może mieć zastosowanie wydłużony termin przedawnienia przewidziany w art. 442 § 2 k.c.

Wyrok z dnia 7 kwietnia 2004 r., Sygn. akt IV CK 245/03

Z uzasadnienia:

„Kierując się ustaleniami wyroku karnego Sąd ten przyjął, że wymienieni sprawcy zabrali w celu przywłaszczenia, na szkodę powoda przedmiotowy samochód co stanowi przestępstwo kradzieży opisane wskazanym przepisem. Bezpodstawne jest zarazem twierdzenie pozwanego o naruszeniu przez Sąd Apelacyjny art. 11 k.p.c., przez odmowę nadania mocy wiążącej ustaleniom poczynionym w tym wyroku, przez zakwalifikowanie czynu obu sprawców jako przywłaszczenia przedmiotowego samochodu, a nie jego kradzieży. W tym względzie Sąd Apelacyjny przyjął – nie jak twierdzi powód – że chodzi o przestępstwo przywłaszczenia samochodu, lecz że sprawcy przestępstwa mającego postać kradzieży

uzyskali władanie nad pojazdem bez pokonywania zabezpieczeń antykradzieżowych, gdyż samochód został im wydany.

Wyrok z dnia 23 września 2004 r., Sygn. akt III CK 459/03

Z uzasadnienia:

„Notarialna umowa sprzedaży z dnia 26 czerwca 1943 r. – co ujawniło postępowanie karne – okazała się dokumentem podrobionym. W.K. wyrokiem z dnia 13 kwietnia 1967 r. został skazany za to, że w latach 1953-1957 w K. i w Kr., działając w zorganizowanej grupie przestępczej i posługując się podrobionymi dokumentami notarialnymi, przywłaszczył sobie między innymi nieruchomość w K. (...), objętą nadzorem zabezpieczającym i zarządem ustanowionym na podstawie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87) (...). Podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku stanowią ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji. Wprawdzie Sąd Apelacyjny nie stwierdził tego wprost w uzasadnieniu, ale jego treść daje podstawę do takiego wniosku. Z tych ustaleń, opartych na przytoczonych w podstawie faktycznej wyrokach karnych z dnia 31 maja 2001 r. i z dnia 20 marca 2002 r.”

Wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Sygn. akt III CK 192/02

Z uzasadnienia:

„Z faktu, że pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym za to, że nabył od ustalonej osoby przedmiotowy kombajn wiedząc, że zastał on uzyskany za pomocą czynu zabronionego (art. 215 d.k.k.) nie wynika na podstawie art. 11 k.p.c. związanie sądu cywilnego ustaleniami faktycznymi sądu karnego, dotyczącymi okoliczności ubocznych, nie stanowiących koniecznej przesłanki określenia przestępstwa przypisanego w sentencji wyroku. Przyjęcie w uzasadnieniu wyroku karnego, że kombajn stanowił własność małżonków M. nie wiąże sądu w postępowaniu cywilnym.”

Wyrok z dnia 8 stycznia 2004 r., Sygn. akt I CK 137/03

Z uzasadnienia:

„Jest powszechnie przyjęte, że sąd cywilny wiąże tylko zawarte w sentencji wyroku karnego skazującego ustalenia okoliczności, dotyczące osoby sprawcy czynu przypisanego oskarżonemu i przedmiotu przestępstwa. Istotna dla praktyki sądowej jest w szczególności kwestia, czy zawarte w wyroku karnym ustalenie wysokości szkody osoby pokrzywdzonej wiąże sąd cywilny. W tym względzie przyjmuje się, że jeżeli określenie wysokości szkody zawarte w wyroku sądu karnego ma charakter ocenny i stanowi ustalenie posiłkowe, to nie wiąże ono sądu cywilnego. Wyjątek od tej zasady stanowią wypadki dotyczące prawomocnego skazania w postępowaniu karnym za zabór w celu przywłaszczenia lub za przywłaszczenie konkretnej rzeczy. Wówczas bowiem określona w wyroku karnym wartość rzeczy będącej przedmiotem zagarnięcia lub przywłaszczenia staje się elementem istoty przypisanego sprawcy przestępstwa i jako taka wiąże sąd cywilny (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1961 r. OSNCP 1963, nr 1, poz. 13).”

4.1.3. Pozakodeksowe przepisy karne, Kodeks spółek handlowych(art. 301 kh

Wyrok z dnia 27 października 2004 r., Sygn. akt IV CK 148/04

Z uzasadnienia:

„Wskazać też trzeba, że zgodnie z art. 301 k.h. (obecnie art. 586 k.s.h.) nie zgłoszenie przez członków zarządu wniosku o upadłość, pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość spółki, stanowi występki powodujący odpowiedzialność karną członków zarządu, (której poddani także

zostali pozwani w załączonej sprawie karnej III K 439/94). Należy więc uznać, że odpowiedzialność odszkodowawcza, o której mowa w art. 298 k.h., jest odpowiedzialnością deliktową, za zawinione przez członka zarządu nie zgłoszenie w odpowiednim czasie wniosku o upadłość i dopuszczenie do takiej sytuacji, w której egzekucja z majątku spółki jest bezskuteczna, co prowadzi do powstania szkody wierzyciela wynikającej z niemożności zaspokojenia swojej wierzytelności wobec spółki.”

4.1.4. Przepadek przedmiotów przestępstwa, nieletni, postępowanie w sprawach nieletnich, środki wychowawcze lub poprawcze. (art. 100 k.k. w zw. z art. 14 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. jed. Dz.U. 2002 r., Nr 11, poz. 109, ze zm.)

Uchwała SN z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. akt III CZP 70/04

„Sąd rodzinny może na podstawie art. 100 k.k. w zw. z art. 14 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t. jed. Dz.U. 2002 r., Nr 11, poz. 109, ze zm.) orzec przepadek przedmiotów służących do popełnienia czynu karalnego przez nieletniego, w stosunku do którego nie wszczęto postępowania o ten czyn z powodu niecelowości orzekania środków wychowawczych.”

4.1.5. Zabezpieczenie majątkowe (art. 291 § 1 kpk)

Wyrok z dnia 5 sierpnia 2004 r., Sygn. akt III CK 332/03

Z uzasadnienia:

„Nie ulega wątpliwości, że podstawą dochodzenia roszczenia przeciwko Skarbowi Państwa o naprawienie szkody wynikłej na skutek zaniechania działania przez funkcjonariusza państwowego, jest istnienie obowiązku podjęcia określonego działania. Na tle prawa konstytucyjnego w grę mogłoby wchodzić tu jedynie zaniechanie podjęcia obowiązku przewidzianego w przepisach prawa. Uchybienie obowiązkowi tylko takiej rangi możnaby zakwalifikować jako zachowanie niezgodne z prawem, skutkujące odpowiedzialnością odszkodowawczą. Jak to bowiem podkreślił Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 grudnia 2001 r. SK 18/00 (OTK 2001, nr 8, poz. 256), „niezgodność z prawem” w świetle art. 77 ust. 1 Konstytucji musi być rozumiana ściśle, zgodnie z konstytucyjnym ujęciem źródeł prawa (Art. 87 – 94 Konstytucji). W tym kontekście, wbrew kasacji, trzeba zgodzić się z poglądem Sądu Apelacyjnego, że konstrukcja art. 291 § 1 k.p.k. stwarza prokuratorowi jedynie uprawnienie a nie obowiązek wydania postanowienia o zabezpieczeniu mienia podejrzanego. Brak zatem obowiązku o charakterze ściśle prawnym do podjęcia przez funkcjonariusza państwowego określonego działania, wyklucza możliwość przypisania Skarbowi Państwa odpowiedzialności za zaniechanie na podstawie art. 417 k.c. w zw. z art. 77 ust. 1 Konstytucji.”

4.1.6. Związek przyczynowy, przestępstwa pko życiu i zdrowiu - narażenie życia lub zdrowia (art. 160 § 2 i 3 kk)

Wyrok z dnia 23 lipca 2004 r., Sygn. akt III CK 71/03

Z uzasadnienia:

„Sąd ten zakwestionował pogląd Sądu Okręgowego co do istnienia związku przyczynowego pomiędzy zaniechaniami lekarzy a śmiercią Bogdana M. Zwrócił bowiem uwagę na to, że przestępstwo z art. 160 § 2 i 3 k.k. polega na samym spowodowaniu bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia określonej osoby. Do znamion tego przestępstwa nie należy natomiast zaistnienie następstwa w postaci śmierci czy choroby poszkodowanego. Dlatego też związek przyczynowy między narażeniem życia Bogdana M. a jego śmiercią nie był objęty ustaleniami sądu karnego w stopniu, który wiązałby sąd cywilny na podstawie art. 11 k.p.c. Kwestię istnienia tego związku przyczynowego mógłby wyjaśnić ewentualnie dowód z opinii biegłego lekarza, jednakże powodowie reprezentowani przez adwokata nie zgłosili takiego wniosku dowodowego, a zatem ich roszczenia podlegały oddaleniu, stosownie go przewidzianej w art. 6 k.c. reguły, określającej rozkład ciężaru dowodu.

(...)

Sądy obu instancji orzekające w sprawie wykazały przesadny radykalizm ocen w kwestii związku przyczynowego, tyle tylko, że idący w przeciwnych kierunkach. O ile bowiem rzeczywiście Sąd Okręgowy nie miał dostatecznych podstaw do przesądzania samemu, bez powołania biegłego, o istnieniu związku przyczynowego między zaniechaniami lekarzy a śmiercią syna i brata powodów, to z kolei Sąd Apelacyjny, negując istnienie tego związku, pominął istotną okoliczność, że przypisanie lekarzowi winy spowodowania bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia pacjenta mogło być traktowane przynajmniej w kategoriach domniemania istnienia takiego związku przyczynowego.”

4.1.7. Środki zapobiegawcze – poręczenie (art. 266 § 1 kpk)

Wyrok z dnia 13 lutego 2004 r., Sygn. akt II CK 439/02

Z uzasadnienia:

„Trafność zarzutu naruszenia art. 417 k.c. przesądza o skuteczności kasacji. Nie ma zatem potrzeby szczegółowego ustosunkowywania się do pozostałych zarzutów skarżącego. Wystarczy stwierdzić, że nie można podzielić zarzutu, iż zaskarżony wyrok zapadł z naruszeniem art. 358¹ k.c. Trafne jest bowiem stanowisko Sądu, że suma poręczenia nie podlega waloryzacji sądowej, ponieważ podstawą jej pobrania, jak i zwrotu nie było zobowiązanie pieniężne w rozumieniu art. 358¹ § 1 k.c., a zastosowanie określonej instytucji prawa procesowego karnego.”

4.1.8. Przesłanki pko mieniu - zabór w celu krótkotrwałego użycia pojazdu mechanicznego (art. 289 kk)

Wyrok z dnia 16 lipca 2004 r., Sygn. akt I CK 44/04

Z uzasadnienia:

„Samowolne i bezprawne zawładnięcie pojazdem pracodawcy spełniające znamiona przestępstwa zaboru w celu krótkotrwałego użycia (art. 214 k.k. z 1969 r. i art. 289 k.k. z 1997 r., obowiązującego dopiero od dnia 1 września 1998 r., a więc już po zajściu kolizji drogowej z dnia 13 sierpnia 1998 r.), nie eliminuje możliwości dokonania przez sąd cywilny samodzielnej oceny, że zawładnięcie takie prowadziło w istocie do uzyskania statusu posiadacza zależnego przez pracownika. Nie ma przy tym znaczenia eksponowany w kasacji fakt, że pozwany – według skarżącego – niewłaściwie zabezpieczył remontowany pojazd (takich ustaleń nie dokonywał zresztą Sąd Apelacyjny) i jego pracownik skorzystał z takiej sytuacji.”

4.1.9. Prawo cywilne, dobra osobiste, Przepisy pko wymiarowi sprawiedliwości (art. 241 kk, art. 23 kc, art 24 kc)

Wyrok z dnia 17 czerwca 2004 r., Sygn. akt V CK 580/03

Z uzasadnienia:

„Delikt bezprawnego naruszenia dóbr osobistych nie jest uzależniony od tego, czy dany czyn stanowi przestępstwo. Gdyby nawet ujawnienie „przecieku” (informacji uzyskanej od osoby trzeciej na temat przebiegu postępowania przygotowawczego) nie stanowiło przestępstwa – co kompetentnie mógłby przesądzić sąd karny – to nie uwalnia to naruszcycieli od odpowiedzialności na ogólnych zasadach prawa cywilnego. Oczywiście jest, że brak popełnienia przestępstwa nie oznacza braku bezprawności działania w rozumieniu art. 24 k.c. Jest to oczywiste do tego stopnia, że bliższe rozważanie tej – silnie akcentowanej w kasacji – kwestii jest zbędne.”

4.1.10. Prawo cywilne, dobra osobiste, oskarżyciel prywatny, wyrok, prawo pracy (art. 23 kc, art. 24 kc)

Wyrok z dnia 22 stycznia 2004 r., Sygn. akt V CK 175/03

Z uzasadnienia:

„Jeżeli zajście, które miało miejsce pomiędzy pracownikami na terenie zakładu pracy i w czasie trwania pracy, stało się przedmiotem postępowania karnego z oskarżenia prywatnego, to poinformowanie kierownika zakładu pracy i przewodniczącego samorządu zawodowego przez oskarżyciela prywatnego o treści nieprawomocnego wyroku sądu karnego, wydanego po przeprowadzeniu rozprawy jawnej - w formie przesłania tym osobom kserokopii tego orzeczenia - nie narusza dóbr osobistych oskarżonego.”

4.1.11. Pozakodeksowe przepisy karne art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm., art. 3, art. 12, art. 13 § 3 lit.b dekretu z dnia 28.06.1946 r. o odpowiedzialności karnej za odstępowanie od narodowości w czasie wojny 1939-1945 (Dz. U. Nr 41, 237),

Wyrok z dnia 17 września 2004 r., Sygn. akt V CK 100/04.

Z uzasadnienia:

„Reasumując, stwierdzenie nieważności orzeczenia przewidziane w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.) nie jest wymagane dla dochodzenia zwrotu mienia, którego przepadek lub konfiskatę orzeczono na rzecz Skarbu Państwa lub dla dochodzenia równowartości tego mienia w sytuacji, gdy osoba uprawniona do zwrotu została prawomocnie uniewinniona od zarzutu popełnienia w latach 1944-1956 przestępstwa związanego z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, a zajęte mienie nie zostało zwolnione z naruszeniem obowiązujących w tym czasie przepisów.”

5. Informacja międzynarodowa

5.1. Rada Europy

Obradująca w Warszawie w dniach 16-17 maja 2005 r. Rada Europy zakończyła prace przyjmując polityczną deklarację i Plan Działania, zawierające założenia i główne cele Rady Europy na najbliższe lata.

Deklaracja Warszawska:

http://www.coe.int/t/dcr/summit/20050517_decl_varsovie_en.asp

Plan Działania (CM(2005)80 final 17 maja 2005):

http://www.coe.int/t/dcr/summit/20050517_plan_action_en.asp

Przyjęła również trzy konwencje:

Dnia 3 maja 2005 roku Komitet Ministrów Rady Europy przyjął trzy konwencje, które zostały otwarte do podpisu na szczycie Rady Europy w Warszawie:

Konwencję o zapobieganiu terroryzmowi

Konwencję o praniu, przeszukaniu, zajęciu i konfiskacie przedmiotów pochodzących z przestępstwa i o finansowaniu terroryzmu,

Konwencję o przeciwdziałaniu handlu ludźmi

Konwencja Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi

(hasło: Konwencja – ogólnie, dodać: Terroryzm)

(Convention on the prevention of terrorism)

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=838175&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

Konwencja została przyjęta w celu zwiększenia efektywności istniejących międzynarodowych traktatów na temat zwalczania terroryzmu. Ma na celu intensyfikację działań państw członkowskich zmierzających do zapobiegania terroryzmowi, wskazując dwie drogi do tego celu:

poprzez przyjęcie, że określone zachowania, które mogą prowadzić do popełnienia przestępstw terrorystycznych, są penalizowane jako przestępstwa: czyli publiczne nawoływanie do terroryzmu, rekrutacja i szkolenia.

poprzez wzmocnienie współpracy w dziedzinie zapobiegania terroryzmowi, zarówno na poziomie polityki krajowej, jak i za pomocą instrumentów międzynarodowych (modyfikując obecne konstrukcje ekstradycji, pomocy prawnej i inne).

Konwencja zawiera również przepisy odnoszące się do ochrony i rekompensaty dla pokrzywdzonych przez działania terrorystyczne.

Konwencja Rady Europy o praniu, przeszukaniu, zajęciu i konfiskacie przedmiotów pochodzących z przestępstwa i o finansowaniu terroryzmu

(hasło: Konwencja – ogólnie, Przeszukanie, Przepięstwa p-ko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościovymi, Przepięstwa p-ko obrotowi gospodarczemu – przepięstwo „prania brudnych pieniędzy”, Konfiskata, Terroryzm)

(Convention on laundering, search, seizure and confiscation of the proceeds from crime and on the financing of terrorism

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=835461&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>)

Rada Europy zdecydowała się uaktualnić i poszerzyć zakres istniejącej od 1990 roku konwencji, biorąc aktualnie pod uwagę fakt, że terroryzm finansowany jest nie tylko poprzez działalność przestępczą, ale i za pomocą legalnych operacji.

Nowa konwencja jest pierwszym traktatem międzynarodowym, który wprowadza równocześnie zarówno mechanizmy zapobiegania, jak i kontroli prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Przewiduje również, że zapewnienie szybkiego dostępu do informacji finansowej lub informacji na temat dochodów nielegalnych grup przestępczych, włączając w to grupy terrorystyczne, jest podstawą dla zapewnienia efektywności działania środków prewencyjnych i represyjnych, zmierzających do zapobiegania takiej działalności.

Konwencja zawiera również mechanizmy mające na celu zapewnienie prawidłowej implementacji jej przepisów przez państwa członkowskie.

Konwencja o przeciwdziałaniu handlu ludźmi

(hasło: Konwencja – ogólnie, Przepięstwa p-ko porządkowi publicznemu - handel ludźmi)

(Convention on action against trafficking in human beings

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=828587&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>)

Celem tej konwencji jest zapobieganie i zwalczanie procederu handlu ludźmi we wszystkich jego formach, czyli na forum krajowym i międzynarodowym, niezależnie od tego, czy ma on miejsce w ramach grupy przestępczej.

Podstawową zasadą, dogłębnie potraktowaną przez konwencję, jest założenie, że ochrona i poszanowanie praw pokrzywdzonych nie powinno podlegać jakiegokolwiek dyskryminacji (na podstawie: płci, rasy, koloru skóry, języka, religii, przekonań politycznych i innych, pochodzenia etnicznego lub społecznego, przynależności do mniejszości narodowej, statusu majątkowego, urodzenia, lub innego statusu).

Główną zmianą wprowadzaną przez tę konwencję jest przyjęcie perspektywy praw człowieka oraz skupienie się na ochronie praw pokrzywdzonego i zastosowanie mechanizmów mających na celu zapewnienie zgodności działań stron z jej postanowieniami.

Konwencje dostępne są również na stronach internetowych Rady Europy: www.coe.int

Lista złożonych pod konwencjami podpisów znajduje się na stronie internetowej:

[http://press.coe.int/cp/2005/262a\(2005\).htm](http://press.coe.int/cp/2005/262a(2005).htm)

5.2. Rada Europy

Przewodnictwo Portugalii

Dnia 25 maja 2005 r. Fernando Neves, Sekretarz Stanu Portugalii do spraw Europejskich, przedstawił w Strasburgu program na okres przewodnictwa Portugalii w Komitecie Ministrów Rady Europy.

Główne założenia Portugalii na okres maj – listopad 2005 r.:

<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=860303&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>

5.3. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

5.3.1. Pisk-Piaskowski v. Polska (nr skargi 92/03 – 16 czerwca 2005 r.)

art. 8 EKPCz;

(hasła: Europejska Konwencja Praw Człowieka, Europejski Trybunał Praw Człowieka, prawo do prywatności)

Skarżący, Andrzej Pisk-Piaskowski, został uznany winnym dokonania groźby bezprawnej i skazany na rok i sześć miesięcy pozbawienia wolności. W czasie ogłaszania wyroku na sali nie był obecny ani skarżący ani jego wyznaczony obrońca. Skarżący i obrońca byli natomiast obecni na wcześniejszym terminie rozprawy. Skarżący następnie nie złożył apelacji w przepisany przepisami procedury terminie.

Pierwszy list skazanego wysłany z zakładu karnego dotarł do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ostemplowany w następujący sposób: *Sąd Rejonowy w Legnicy, cenzurowano dnia 22.11.02 oraz 252, 14 LIS 2002, numer ewid. 2738/01*). Skarżący podnosił w nim, w szczególności, nierzetelność postępowania karnego, w wyniku którego został skazany, naruszenie prawa do obrony (art. 6) oraz poszanowania korespondencji.

Trybunał podniósł z urzędu (*ex officio*) kwestię naruszenia art. 8 (prawo do poszanowania korespondencji) oraz art. 34 (prawo do indywidualnej skargi) w odniesieniu do ocenzurowania korespondencji. Stwierdził, że było wysoce prawdopodobne, że pierwszy list wysłany przez skarżącego został otwarty przez organy wewnętrzne. Biorąc pod uwagę znaczenie słowa “ocenzurowano”, należy przypuszczać, iż odpowiednie władze zezwoliły na wysłanie listu dopiero po skontrolowaniu jego treści. Tak długo, jak władze utrzymują praktykę stemplowania korespondencji skazanych, Trybunał konstatuje, że listy te zostały otwarte, a ich treść odczytana.

Trybunał zauważył, że art. 103 § 1 polskiego Kodeksu karnego wykonawczego bezpośrednio zakazuje stosowania cenzury korespondencji między osobami pozbawionymi wolności a “organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczypospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka”. Ponieważ władze krajowe zlekcewały ten zakaz, Trybunał jednomyślnie stwierdził, że doszło do ingerencji w korzystanie z prawa do poszanowania korespondencji, zagwarantowanego w art. 8 Konwencji. Trybunał stwierdził ponadto, że potwierdzenie zaistnienia naruszenia prawa skarżącego stanowi wystarczające zadośćuczynienie za niemajątkową szkodę, jaką poniósł.

Tekst orzeczenia na stronach ETPC: www.echr.coe.int

5.3.2. Berkouche v. France (nr skargi 71047/01) - 24 maja 2005 r.

art. 6 §1 i § 3 EKPCz**(hasła: Europejski Trybunał Praw Człowieka, Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Przeszukanie, Powództwo cywilne, Prawo do obrony)**

Podczas przeszukania pomieszczeń w dniu 9 lipca 1996 r. w związku z działalnością dotyczącą przemytu narkotyków skarżący został zraniony w wyniku oddania kilku strzałów. Przedstawiciele Żandarmerii stwierdzili jakoby było to wynikiem uprzedniego oddania strzałów przez skarżącego, który w rezultacie został oskarżony o usiłowanie zabójstwa funkcjonariusza publicznego. Sam oskarżony złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (usiłowanie i pomocnictwo przy usiłowaniu popełnienia zabójstwa) i przystąpił do procesu jako powód cywilny. Sąd przysięgłych odmówił uwzględnienia wniosku o odroczenie postępowania karnego toczącego się przeciwko skarżącemu do momentu zakończenia drugiego postępowania karnego, w którym występował on jako powód cywilny. Skarżący został skazany na dziesięć lat pozbawienia wolności.

Skarżący wniósł sprawę przez Europejski Trybunał Praw Człowieka powołując się na nierzetelność postępowania (art. 6 § 1 i § 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka), polegającą m.in. na nieodroczeniu postępowania karnego, mimo toczącego się równoległe postępowania karnego, w którym występował jako powód cywilny. Trybunał orzekł, że w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu, skarżący miał zapewnione prawo do obrony, jednak zdecydował się nie występować o dodatkową pomoc prawną. W postępowaniu wszczętym z jego wniosku miał natomiast możliwość przedstawienia argumentów na poparcie swoich twierdzeń. Dlatego też podlegające ocenie Trybunału postępowanie karne było rzetelne i obiektywne. Trybunał stwierdził również, że fakt, iż dwa postępowania toczyły się równocześnie nie naruszył praw skarżącego do rzetelnego rozpatrzenia sprawy w rozumieniu art. 6 Konwencji. W związku z powyższym Trybunał orzekł jednomyślnie, że w rozpatrywanej sprawie nie nastąpiło naruszenie art. 6 § 1 i § 3.

5.3.3. Demchenko v. Ukraina (nr 35282/02); Grishechkin i Inni v. Ukraina; Vasilenkov v. Ukraina (nr 19872/02) (nr 26131/02) - 3 maja 2005 r.**art. 1 Protokołu Nr 1 EKPCz; art. 6 § 1 EKPCz; art. 13 EKPCz****(hasła: Europejski Trybunał Praw Człowieka, Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, skarga na przewlekłość postępowania)**

We wszystkich trzech sprawach Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał, że przez opóźnianie wykonania wyroków w sprawach skarżących o dwa lub trzy lata organy państwowe naruszyły art. 6 § 1 Konwencji, pozbawiając ją praktycznego skutku. Trybunał stwierdził również, że rząd Ukrainy nie usprawiedliwił tego opóźnienia. W każdym przypadku Trybunał orzekł także, że skarżący nie mieli zapewnionych skutecznych środków prawa krajowego dochodzenia swych praw. W związku z powyższym Trybunał orzekł jednomyślnie, że w każdej z rozpatrywanych spraw nastąpiło naruszenie art. 6 § 1 i art. 13.

W dwóch pierwszych sprawach (Demchenko v. Ukraina i Grishechkin i Inni v. Ukraina) Trybunał zauważył, że przez znaczny okres czasu skarżący nie mieli możliwości realizacji zasądzonych wyrokami praw – a w konsekwencji nie otrzymali pieniężnej rekompensaty za naruszenie swoich praw – i że rząd nie dopełnił obowiązku przedstawienia wyjaśnienia zaistniałej sytuacji. W konsekwencji, Trybunał uznał jednomyślnie, że nastąpiło naruszenie art. 13 w tych dwóch przypadkach.

Teksty orzeczeń ETPCz na stronach internetowych Trybunału: www.echr.coe.int

5.4. Unia Europejska

Program Haski: dziesięć priorytetów na kolejne pięć lat:

Partnerstwo dla europejskiego odnowienia na obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości - Komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego COM(2005) 184 final Bruksela 10 maja 2005

(Hasło: Unia Europejska)

Program Haski stworzony 13 grudnia 2004 r. miał za zadanie kontynuować założenia Programu z Tampere (stworzonego w czasie szczytu Rady Europejskiej w Tampere, 15-16 października 1999 r.). Implementacja założeń Programu z Tampere zostały podsumowane po pięciu latach, (w Komunikacie z dnia 2 czerwca 2004 r.). W celu wdrożenia Programu Haskiego Komisja przyjęła listę działań, które powinny zostać podjęte w ramach efektywnego współdziałania między Radą Unii Europejskiej, Europejskiego Parlamentu i Komisji. Przyjęcie obecnego **Programu Haskiego: dziesięć priorytetów na następne pięć lat** ma na celu rozpoczęcie nowego cyklu działań w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Program ten potwierdza znaczenie, jakie przywiązuje Unia Europejska do tego obszaru współpracy, wyznaczając główne kierunki działań na następne pięć lat.

Ten plan działania jest jednym z punktów wypełniania założeń Programu Strategicznego: Europa 2010, przygotowanego przez Komisję w dokumencie „Europa 2010: partnerstwo dla europejskiej odnowy. Powodzenie, solidarność i bezpieczeństwo”.

Dostępny na stronach internetowych:

http://www.europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0012en01.pdf

Program priorytetów składa się z dwóch części: w pierwszej części wyliczono dziesięć kluczowych zagadnień, na których realizacji powinna się skupić Unia Europejska w przeciągu następnych pięciu lat. Druga część zawiera załącznik, w którym przedstawione zostały konkretne środki, które mają być przedsięwzięte w celu wzmocnienia obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Lista 10 głównych priorytetów:

prawa podstawowe i obywatelstwo

zapewnienie pełnego rozwoju polityki monitorowania i promowania poszanowania dla praw podstawowych

walka z terroryzmem

skupienie się na różnych aspektach przeciwdziałania i reagowania, w celu wzmocnienia możliwości zwalczania terroryzmu w zakresie działań Państw Członkowskich mających na celu uniemożliwienie rekrutacji, finansowanie, ocenę ryzyka, ochronę infrastruktury.

wspólny obszar azylowy

zmierzanie do ustanowienia wspólnego obszaru azylowego, biorąc pod uwagę tradycję i poszanowanie dla międzynarodowych zobowiązań Unii Europejskiej.

zarządzanie migracją

zapewnienie zrównoważonego podejścia do zarządzania migracją poprzez rozwinięcie wspólnej polityki imigracyjnej na poziomie Unii Europejskiej, wzmacniając równocześnie walkę z migracją nielegalną i z handlem ludźmi (w szczególności kobietami i dziećmi).

integracja

rozwińnięcie środków wsparcia dla stworzenia wspólnej polityki integracyjnej, zmierzającej do uzyskania pozytywnego wpływu migracji w społeczeństwie i ekonomii oraz zapobieganie wyobcowaniu i izolacji ze społeczeństwa grup imigrantów. Promowanie dialogu i zrozumienia między religiami i kulturami.

wewnętrzne granice

dalszy rozwój zintegrowanego zarządzania zewnętrznymi granicami i wspólna polityka wizowa, przy zapewnieniu gwarancji dla wolnego przepływu osób.

bezpieczeństwo przepływu informacji

stworzenie właściwej równowagi między prawem do prywatności i bezpieczeństwem w przepływie informacji między wymiarami sprawiedliwości i organami sądowymi, poprzez wspieranie i zachęcanie do konstruktywnego dialogu.

przestępczość zorganizowana

rozwińnięcie i wdrożenie strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej na poziomie Unii Europejskiej, czyniąc pełen użytek z działalności Europolu i Eurojustu.

wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych

zagwarantowanie efektywnego funkcjonowania europejskiego obszaru sprawiedliwości poprzez zbliżenie porządków prawnych, w szczególności dzięki przyjęciu reguł wysokiego poziomu ochrony praw i wdrażaniu zasady wzajemnego uznawania decyzji, która pozostaje kamieniem węgielnym współpracy sądowej w Unii Europejskiej.

obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

nadanie praktycznego znaczenia pojęciom odpowiedzialności i solidarności między Państwami Członkowskimi poprzez zagwarantowanie adekwatnych środków finansowych do zapewnienia efektywnego działania obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Pełen tekst Programu Haskiego można znaleźć na stronach internetowych:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/doc/hague_programme_en.pdf

Tekst Programu haskiego: dziesięć priorytetów na następne pięć lat:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/the_hague_priorities/index_en.htm

[37](http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/the_hague_priorities/doc/memo_05_153_en.pdf#search='The%20Hague%20Programme,%20COM(2005)'>http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/the_hague_priorities/doc/memo_05_153_en.pdf#search='The%20Hague%20Programme,%20COM(2005)</p></div><div data-bbox=)

6. Przegląd książek i czasopism

7. Informacje i ogłoszenia.